Prezentace dat z panelového šetření ukrajinských uprchlíků

Yana Leontiyeva, Paulína Tabery, Dan Prokop, Martin Spurný

23.05.2024, Akademické konferenční centrum

CC-BY 4.0

Organizace semináře je podpořena z projektu CSDA/ESS-CZ číslo LM2023046, na který byla poskytnuta dotace MŠMT z prostředků účelové podpory velkých výzkumných infrastruktur.

Datové služby pro sociální vědy v ČR

ČSDA ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

archiv.soc.cas.cz

- **Český sociálněvědní datový archiv (ČSDA)** slouží jako národní centrum poskytující otevřený přístup k elektronickým souborům primárních dat z výzkumných projektů
- Zpřístupňování dat on-line (katalog Dataverse) + rozcestník k dalším zdrojům
- Důvěryhodný archiv, FAIR data
- Podílí se na propagaci principů datového managementu a kultury sdílení dat
- Produkuje informační a výukové materiály, především k tématům datových zdrojů a datového managementu
- Výzkum: metodologické studie, dějiny výzkumu
- Spolupráce na velkých výzkumných projektech: ISSP, CHPS
- Od 2023: spojení s další výzkumnou infrastrukturou ESS CZ
- Integrace ČR do mezinárodní datové infrastruktury
  - CESSDA ERIC Service Provider
  - EOSC-CZ/EOSC

ISSP CHPS PROMĚNY ČESKÉ SPOLEČNOSTI

European Social Survey

cessda

National Czech Programme | eosc

Evropské datové služby pro sociální vědy

- Centrální organizací je zde CESSDA (Consortium of European Social Science Data Archives), ČSDA je jejím členem
- „sustainable research infrastructure that enables the research community to conduct high-quality research in the social sciences to contribute to effective solutions to the major challenges facing society today.“
- Od roku 2013 je součastí evropské vědecké infrastruktury (ERIC), předtím od roku 1976 neformální konsorcium
- Usnadňuje přístup k datovým zdrojům v členských archivech
  - CDC – CESSDA Data Catalogue
- Poskytuje informace a nástroje v oblasti datového managementu
  - DMEG – Data Management Expert Guide

cessda

cessda.eu

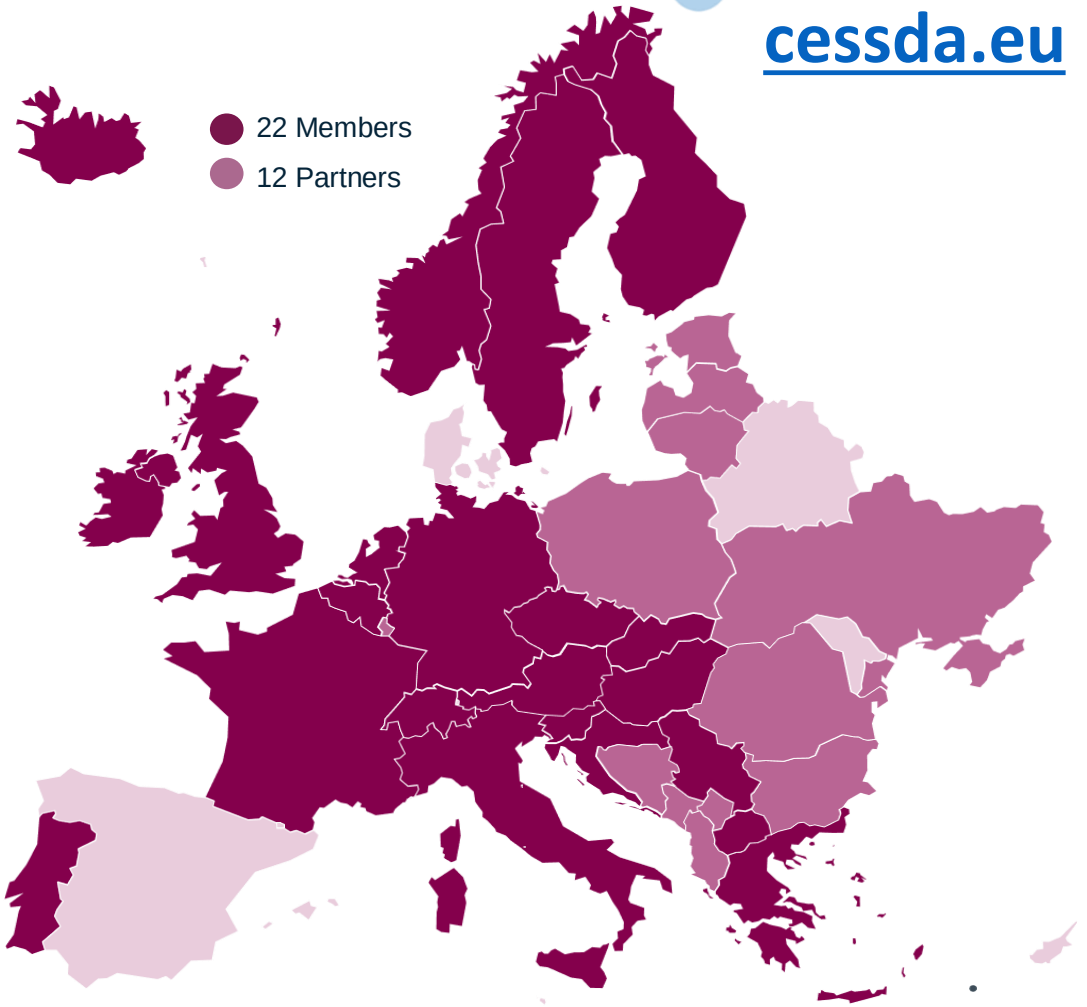

Datový katalog ČSDA

archiv.soc.cas.cz
https://archivdv.soc.cas.cz/

Od 2024 roku nový katalog ČSDA - Dataverse

- Systém založený na DDI, automaticky registruje DOI, generuje citace dat
- Nový standard v CESSDA, snadné „sklízení“ metadat do CESSDA CDC

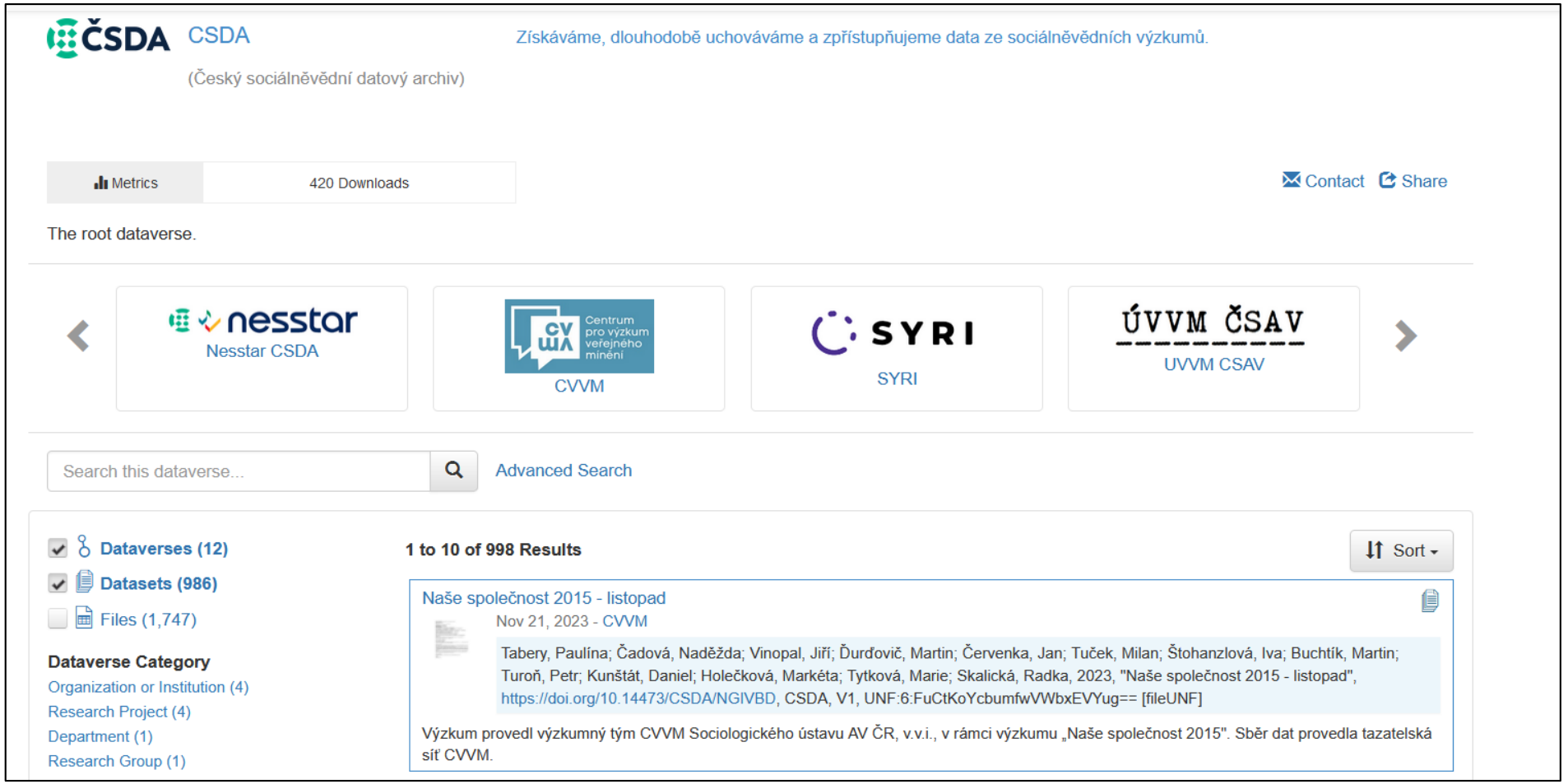

Citování dat a infrastruktury ČSDA

archiv.soc.cas.cz

ČSDA ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

- Uživatele ČSDA se **zavazuji k citování** datových zdrojů a výzkumné infrastruktury ve svých publikacích

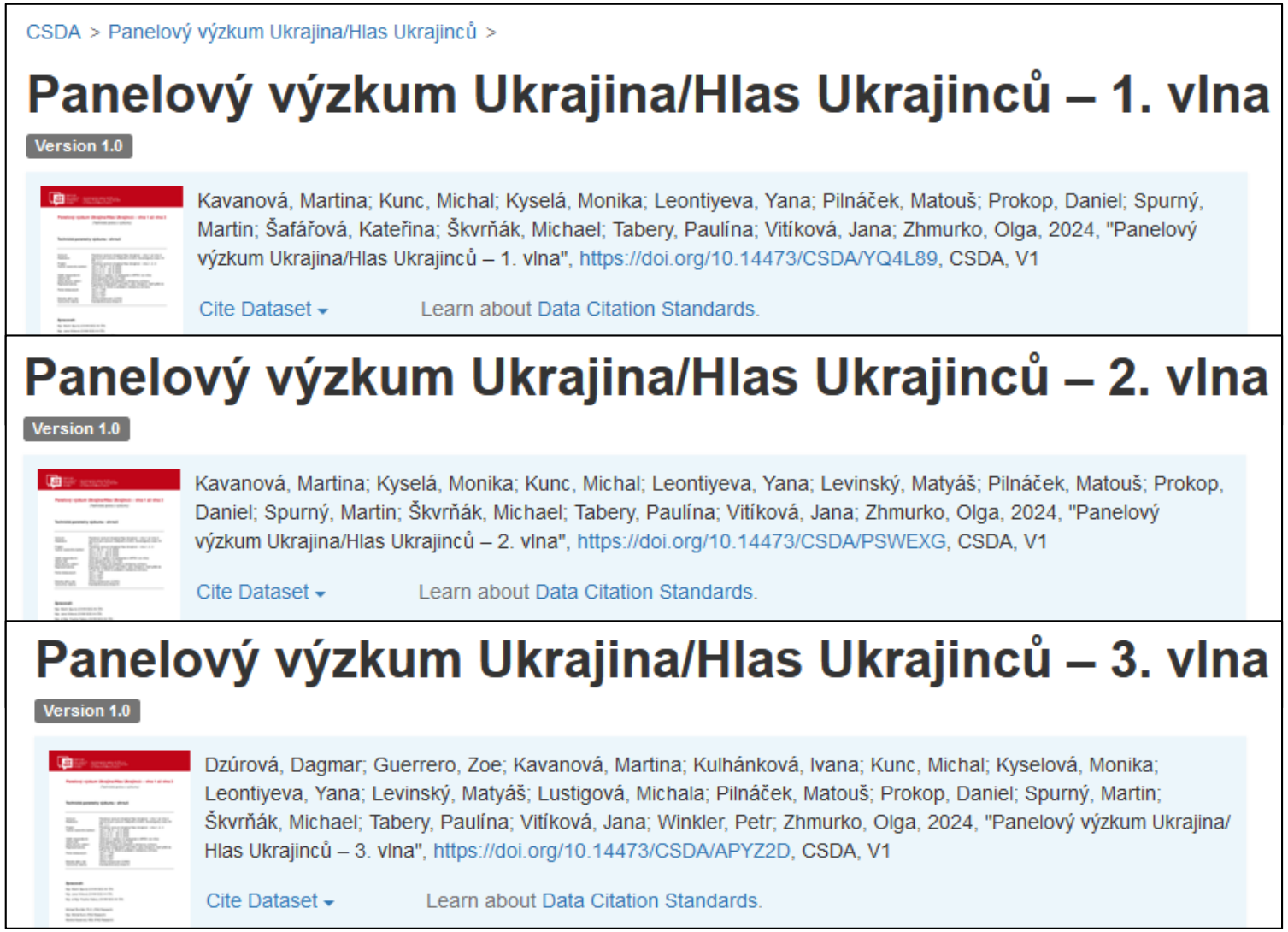

CSDA > Panelový výzkum Ukrajina/Hlas Ukrajinců >

Panelový výzkum Ukrajina/Hlas Ukrajinců – 1. vlna

Version 1.0

Kavanová, Martina; Kunc, Michal; Kyselá, Monika; Leontiyeva, Yana; Pilnáček, Matouš; Prokop, Daniel; Spurný, Martin; Šafářová, Kateřina; Škvrňák, Michael; Tabery, Paulína; Vitíková, Jana; Zhmurko, Olga, 2024, "Panelový výzkum Ukrajina/Hlas Ukrajinců – 1. vlna", https://doi.org/10.14473/CSDA/YQ4L89, CSDA, V1

Cite Dataset Learn about Data Citation Standards.

Panelový výzkum Ukrajina/Hlas Ukrajinců – 2. vlna

Version 1.0

Kavanová, Martina; Kyselá, Monika; Kunc, Michal; Leontiyeva, Yana; Levinský, Matyáš; Pilnáček, Matouš; Prokop, Daniel; Spurný, Martin; Škvrňák, Michael; Tabery, Paulína; Vitíková, Jana; Zhmurko, Olga, 2024, "Panelový výzkum Ukrajina/Hlas Ukrajinců – 2. vlna", https://doi.org/10.14473/CSDA/PSWEXG, CSDA, V1

Cite Dataset Learn about Data Citation Standards.

Panelový výzkum Ukrajina/Hlas Ukrajinců – 3. vlna

Version 1.0

Dzúrová, Dagmar; Guerrero, Zoe; Kavanová, Martina; Kulhánková, Ivana; Kunc, Michal; Kyselová, Monika; Leontiyeva, Yana; Levinský, Matyáš; Lustigová, Michala; Pilnáček, Matouš; Prokop, Daniel; Spurný, Martin; Škvrňák, Michael; Tabery, Paulína; Vitíková, Jana; Winkler, Petr; Zhmurko, Olga, 2024, "Panelový výzkum Ukrajina/Hlas Ukrajinců – 3. vlna", https://doi.org/10.14473/CSDA/APYZ2D, CSDA, V1

Cite Dataset Learn about Data Citation Standards.

Vzor **citování infrastruktury** v publikacích:

"V této publikaci byla využita data, která byla získána prostřednictvím datových služeb ČSDA/ESS-CZ. Projekt výzkumné infrastruktury ČSDA/ESS-CZ podporuje MŠMT v rámci grantu č. LM2018135.„

<= vzor citování datových souborů** v katalogu Dataverse, včetně **DOI

Panelové šetření ukrajinských uprchlíků

- **Průdky nárůst** počtu uprchlíků (03.22: 247 tis, 04.22: 345 tis., 05.22: 354 tis.)
- Pravidelné statistiky MV ČR (pohlaví, kategorie věku, region v ČR)
- **Potřeba zjišťovat aspoň základní ukazatele integrace** – chybějící opora výběru
- Spolupráce Sociologický ústav AV ČR a PAQ Research – příprava designu
- Jednání s **MPSV** a spolupráce na přípravě dotazníku pro **on-line výzkum mezi příjemce HuD** (307 tis. osob), který proběhl v červnu 2022
  - MPSV oslovilo uprchlíky, kteří v žádosti uvedli emailovou adresu
  - přes 65 tis. rozeslaných dotazníků, návratnost: 53 % (28 %)
  - podrobné výsledky jsou ve **výzkumné zprávě na webu MPSV**
  - Součástí šetření MPSV byl **souhlas s účasti v panelovém šetření**

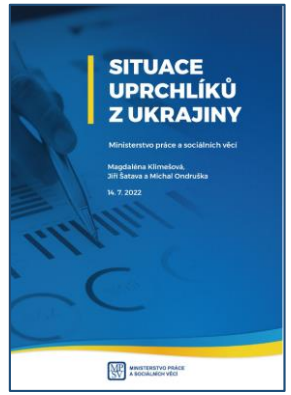

- **Výstavba panelu** – telefonické ověřování totožnosti respondentů, postupně oslovení všechny získané kontakty, společná správa osobních údajů s MPSV do konce roku 2022

Sociologický ústav Akademie věd ČR · Centrum pro výzkum veřejného mínění · PAQ research · ČSDA Enhancing knowledge through data sharing · Ministerstvo práce a sociálních věcí

Metodologické aspekty panelového výzkumu

- Od června 2022 celkem realizováno **7 vln** panelového šetření
  - **1 vlna** (20.06-03.08.2022; N=1700; návratnost: 17,07%)
  - **2 vlna** (04.-30.08.2022; N=2351; návratnost: 19,81%)
  - **3 vlna** (06.-22.09.2022; N=1347; návratnost: 43,7%)
- **Vážení dat** – je nezbytné vzhledem k nadreprezentování Prahy a nestejné pravděpodobnosti opakované účasti různých sociodemografických skupin, která je typická pro výběrová šetření (vyšší šance účasti u osob s vyšším vzděláním, starších atd.), na základě dat MV ČR
- Probíhá **obnovování vzorku** – netýká se prvních tří vln
- **Online výzkum (CAWI)**, vyplňování možné na jakémkoliv zařízení, extenzivně testováno na vyplňování na mobilním telefonu
- Jsou používány **incentivy**, a to darování částky za vyplnění dotazníku neziskovým organizacím zajišťujícím humanitární pomoc na Ukrajině

Sociologický ústav Akademie věd ČR

Centrum pro výzkum veřejného mínění

PAQ research

ČSDA ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

Témata panelového šetření – první 3 vlny

- **Hlavní modul – součást každé vlny**
  - úvodní otázka na to, zda je respondent stále v Česku a podrobné zkoumání složení domácnosti (včetně vztahu členu domácnosti k respondentu)
  - základní otázky zaměřené na současnou ekonomickou aktivitu (vč. typu práce), vzdělávání děti, bydlení a ekonomickou situaci
- **Rotující témata – podrobnější výzkum**
  - Práce, pracovní podmínky, intenzita práce (V2)
  - Bydlení (V1)
  - Jazykové dovednosti (V1)
  - Vzdělávání a volnočasové aktivity děti, jazykové dovednosti a doučování (V1)
  - Digitální gramotnost (V2)
  - Aspirace do budoucna (V1)
  - Zdraví fyzické a duševní (V3)
  - Využití služeb (V3)

Sociologický ústav Akademie věd ČR · Centrum pro výzkum veřejného mínění · PAQ research · ČSDA ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

Spolupráce při realizaci šetření

- Všechny dosavadní vlny jsou realizovaný **Sociologickým ústavem AV ČR** (CVVM je správcem panelu) ve spolupráci s **PAQ Research** (partnerská smlouva)
- Trvalé projektové financování se nepodařilo zajistit; výstavba panelu, sběr a příprava dat byly podpořeny SOÚ AV ČR (rozpočet a lidské kapacity CVVM a ČSDA)
- PAQ Research zapojilo **několik donorů**
- První vlna byla finančně podpořena **Nadací 3WFoundation** a **Hlavním městem Praha** (rozšíření výběrového souboru v rámci Prahy pro detailnější zmapování situace na městských částech).
- Třetí vlna byla realizovaná ve spolupráci s **Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy** a **Národním ústavem duševního zdraví** za finanční podpory **Donatio Universitatis Carolinae prof. Dagmar Dzúrové, Nadace RSJ** a **Hlavního města Prahy**

Sociologický ústav Akademie věd ČR

Centrum pro výzkum veřejného mínění

PAQ research

ČSDA ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

Panelové šetření Ukrajina/Hlas Ukrajinců – publikace z prvních 3 vln šetření - studie

- **6 výzkumných zpráv** – k dispozici na webu PAQ Research

  Bydlení a výhled do budoucna, Práce a kvalifikace, Chudoba a materiální deprivace, Zdraví a služby, Duševní zdraví, Education, Housing, Employment, Poverty, Mental Health

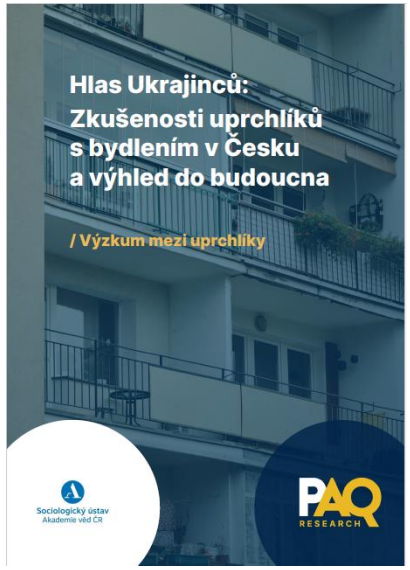

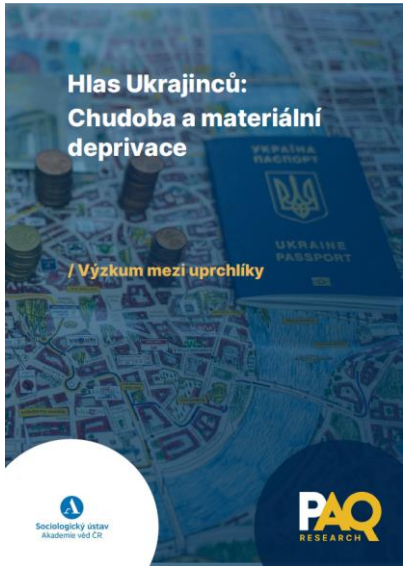

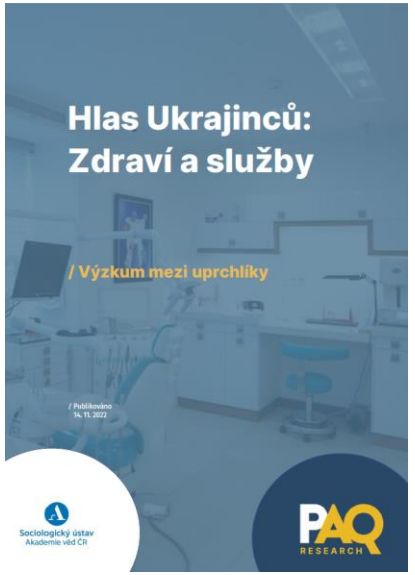

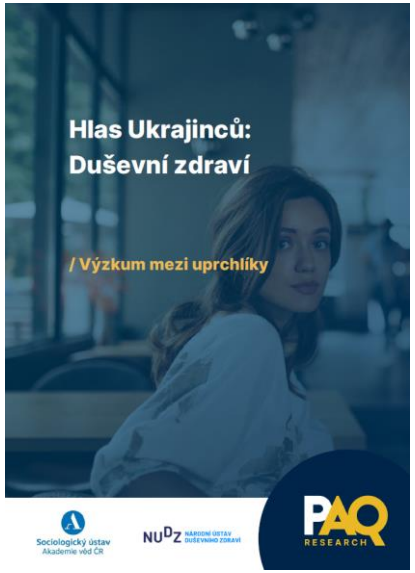

Sociologický ústav Akademie věd ČR

Centrum pro výzkum veřejného mínění

PAQ research

ČSDA ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

Panelové šetření Ukrajina/Hlas Ukrajinců – publikace z prvních 3 vln šetření - články

- **2 vědecké články – OPEN ACCESS**

Guerrero Z., H. Melicharová, M. Kavanová, D. Prokop, M. Škvrňák, M. Kunc, Y. Leontiyeva, J. Vitíková, M. Spurný, M. Pilnáček, M. Kyselá, O. Zhmurko, P. Tabery, P. Winkler. 2023. „Mental health conditions and help-seeking among Ukrainian war refugees in Czechia: A cross-sectional study.“ *Psychiatry Research* 329: 115552.
doi: 10.1016/j.psychres.2023.115552

Kulhánová, I., Lustigová, M., Drbohlav, D. Leontiyeva Y., D. Dzúrová. 2024. „Determinants of self-rated health among highly educated Ukrainian women refugees in Czechia: analysis based on cross-sectional study in 2022.“ *BMC Women's Health* 24, 206 (2024).
doi: 10.1186/s12905-024-03053-8

Sociologický ústav Akademie věd ČR · Centrum pro výzkum veřejného mínění · PAQ research · ČSDA ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

Poslední realizována vlna panelového šetření

- **Vlna 7** (23.10.– 9.11.2023, N= 1182) – hlavní téma opět **zdraví a zdravotní služby**, součástí kontinuálního modulu jsou otázky na práci, vzdělání děté, aspirace do budoucna
- Spolufinancováno z projektu **Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik (SYRI)**
- Vědecké publikace v přípravě
- **Studie PAQ** o vzdělávání dětí a aspiracích do budoucna
- V přípravě **stručné zprávy na webu SYRI** – téma zdraví a dostupnost služeb
- **Uvolnění dat** pro širší veřejnost se plánuje **po ukončení projektu SYRI (2025)**– dle Data Management Plánu bude zveřejněno pomocí komunikačních kanálů **ČSDA**

Sociologický ústav Akademie věd ČR

Centrum pro výzkum veřejného mínění

PAQ research

ČSDA ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

SYRI NÁRODNÍ INSTITUT

Pokračování panelového šetření v roce 2024

- V současné době se připravuje 8 vlna panelového šetření, která bude realizována v rámci programu **Společnost v pohybu a veřejné politiky, Strategie AV21** – sběr dat v červu 2024
- Výzkum bude zaměřen na podrobnější zjišťování **zapojení ukrajinských uprchlíků na českém trhu práce** s důrazem na pracovní podmínky, využití kvalifikace, napojení na etnickou ekonomiku, ekonomické strategie atd.
- Ke konci 2024 bude vydaná **výzkumná zpráva** zveřejněná na **webu programu**

Akademie věd České republiky

STRATEGIE AV21
Špičkový výzkum ve veřejném zájmu

Sociologický ústav Akademie věd ČR

Centrum pro výzkum veřejného mínění

PAQ research

ČSDA
ENHANCING KNOWLEDGE THROUGH DATA SHARING

Prostor pro diskuzi a otázky

Yana Leontiyeva yana.leontiyeva@soc.cas.cz
Paulína Tabery paulina.tabery@soc.cas.cz
Martin Spurný martin.spurny@soc.cas.cz
Dan Prokop daniel.prokop@paqresearch.cz

Služby ČSDA jsou podpořeny grantem MŠMT č. LM2023046.